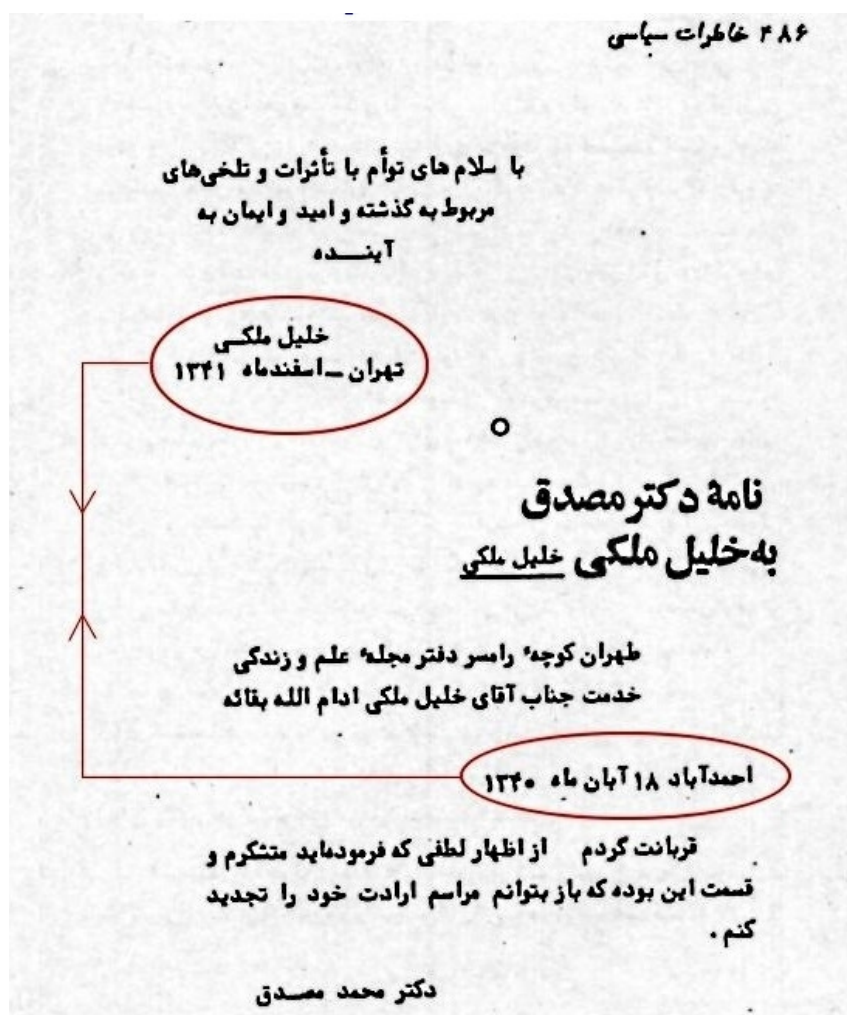

* در باره «ابتکار جالب» دکتر محمدعلی همایون کاتوزیان در امر تاریخنگاری*

(مربوط به پانویس شماره ۲۴ بخش پنجم نوشته ی دکتر منصور بیات زاده در نقد اظهارات و ادعاهای آقای دکتر محمدعلی همایون کاتوزیان)

مطلب زیر عکس صفحه ۴۸۶ کتاب خاطرات سیاسی خلیل ملکی می باشد. به نقل از انتشارات «کوشش برای پیشبرد نهضت ملی ایران» - چاپ دوم، چاپ هانور - آلمان (اروپا - آذر ۱۳۶۰ برابر دسامبر ۱۹۸۱).

آقای دکتر محمدعلی همایون کاتوزیان، استاد دانشگاه آکسفورد انگلیس در چگونگی تنظیم مطالب صفحه ۴۸۶، کتاب خاطرات سیاسی خلیل ملکی دست به ابتکار جالبی زده است. برای اینکه خوانندگان محترم به آن ابتکار پی برند و از آن طریق تا حدودی با چگونگی شیوه تاریخنگاری این استاد محترم آشنا شوند، من تاریخ نامه خلیل ملکی (تهران - اسفندماه ۱۳۴۱) و تاریخ نامه دکتر مصدق (احمدآباد - ۱۸ آبان ماه ۱۳۴۰) را در درون بیضی قرار دادم، و از این طریق آنها را برجسته نمودم. مابین تاریخ آن دو نامه حدوداً ۱۶ ماه فاصله است. یعنی نامه دو خطی دکتر مصدق خطاب به خلیل ملکی که بتاريخ ۱۸ آبان ماه ۱۳۴۰، تحریر شده است، بهیچوجه نمی تواند پاسخ به نامه ای که خلیل ملکی در اسفندماه ۱۳۴۱ یعنی ۱۶ ماه بعد از آن تاریخ به دکتر مصدق نوشته است، باشد. در واقع این استاد محترم شیوه ای از تاریخنگاری را پیشه کرده است که هیچگونه جنبه علمی نداشته و بیشتر به «سند سازی» شباهت دارد. در هر حال، چنین شیوه ی تاریخنگاری، بخوانندگان

نامه خلیل ملکی که دقت چندانی به اختلاف بین تاریخ نامه ها نکرده باشند، چنین تلقین می کند، که محتوی نامه خلیل ملکی مورد تأیید دکتر مصدق نیز بوده است.

در صفحه ۵۰۷ همان کتاب **خاطرات سیاسی خلیل ملکی**، نامه ای از دکتر مصدق خطاب به «**کمیته مرکزی جامعه سوسیالیست های نهضت ملی ایران**» که در واقع پاسخ دکتر مصدق به پیام نخستین کنگره آن جامعه می باشد، درج شده است. تاریخ تحریر آن نامه نیز ۱۸ آبان ماه ۱۳۴۰ می باشد. در واقع دکتر مصدق در تاریخ ۱۸ آبان ماه ۱۳۴۰ دو نامه نوشته است، یکی خطاب به خلیل ملکی و دیگری خطاب به «کمیته مرکزی جامعه سوسیالیست های نهضت ملی ایران»!

حال روشن نیست، اگر واقعاً هدف این استاد محترم همانطور که اشاره رفت، تلقین به خوانندگان نبوده که آنها را به این فکر بیندازد که دکتر مصدق با محتوی آن نامه خلیل ملکی مخالفتی ابراز نداشته است، چرا و بچه دلیل، نامه دکتر مصدق به خلیل ملکی را در کنار نامه دکتر مصدق به «کمیته مرکزی جامعه سوسیالیست های نهضت ملی ایران» در صفحه ۵۰۷، که هردوی آن نامه ها در یک روز تحریر شده اند قرار نداده، و آنرا در ۲۱ صفحه قبل در زیر نامه خلیل ملکی که حدوداً ۱۶ ماه بعد از نامه دکتر مصدق، یعنی در اسفند ماه ۱۳۴۱ تحریر شده، در صفحه ۴۸۶ کتاب **خاطرات سیاسی**، قرار داده است؟

پیام دکتر مصدق به جامعه سوسیالیست ها

احمدآباد ۱۸ آبان ماه ۱۳۴۰

کمیته مرکزی جامعه سوسیالیست های نهضت ملی ایران

پیام نخستین کنگره آن جامعه به این جانب رسید و موجب نهایت امتنان و خوشوقتی گردید. الحق که در راه آزادی این ملت رنج دیده اساک نشده و آنچه یک جمعیت ایران دوست آزادی طلب باید عمل کند در قطعنامه مصوب اولین کنگره جامعه تصویب شده.

نظر به این که در این ده زندانی و نمی توانم حتی از قلعه پا به خارج گذارم بیش از این نباید چیزی عرض کنم و فقط موفقیت آن آزاد مردان و پنهان را از خداوند خواهانم.

دکتر محمد مصدق

نامه دکتر مصدق به جامعه سوسیالیست ها

احمدآباد اول خردادماه ۱۳۴۱

کمیته مرکزی جامعه سوسیالیست های ایرانی در اروپا

پیام چهارمین کنگره سالانه سوسیالیست های ایرانی در اروپا در این ده که محبوسم و نمی توانم از این قلعه پا به خارج گذارم رسید و موجب بسی خوشوقتی و مباهات گردید. از این ناتوان کار برجسته و خدمت شایانی به وطن نشده که شایسته این اندازه تقدیر باشم. هرچه کرده و هر چه شده در سایه

۵۰۷

تاریخ انتشار در سایت سازمان سوسیالیست های ایران - سوسیالیست های مصدقی، آبان ۱۳۹۰ برابر با نوامبر ۲۰۱۱